

zaaknummer 2011 T 291

8 februari 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van Liefde.

1. De procedure

Het klaagschrift d.d. 5 augustus 2011 is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen. Op 26 oktober 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van naam], regionaal overste van de Congregatie van de Broeders van Liefde.

Op 16 januari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller, voornoemd. Namens de congregatie zijn verschenen [naam], voornoemd, en [naam], bestuurslid. Zowel klager als [naam] hebben hun standpunt toegelicht.

2. De klacht

2.1. De moeder van klager is in 1968 overleden. Daarna is de vader van klager hertrouwd, maar dat huwelijk mislukte. Omdat vader alleen het gezin draaiende moest houden en hard moest werken om zijn baan te behouden, heeft hij klager op het internaat [naam] te [plaats] geplaatst. Klager heeft daar verbleven van september 1972 tot en met juni 1977. Aangeklaagde was portier op het internaat. Klager ging eens in de drie maanden naar huis. De contacten met thuis bestonden verder uit telefoongesprekken. Wanneer je een telefoongesprek wilde voeren, moest je naar aangeklaagde toe om door deze het nummer te laten draaien. Daarna voerde je in de telefooncel je gesprek.

Gedurende de eerste drie jaren van zijn verblijf op [internaat] heeft aangeklaagde klager meerdere malen betast en tegen hem “aangereden”. Dit gebeurde ongeveer maandelijks wanneer klager naar huis telefoneerde. Na het telefoongesprek versperde aangeklaagde klager de weg. Aangeklaagde kwam dan in de telefooncel en zette klager klem in de hoek.

Meestal waren de betastingen vluchtig van aard en werd het vrij snel gedaan. Wanneer er kennelijk meer tijd was, heeft aangeklaagde geprobeerd met zijn hand(en) in de broek van klager te komen. Dit is bij een poging gebleven en ongeveer vier of vijf keer gebeurd.

Het is tweemaal gebeurd dat aangeklaagde met zijn gup open en zijn geslachtsdeel uit zijn broek tegen klager aan heeft “gereden”. Klager kan zich niet herinneren of aangeklaagde daarbij een erectie had. Als klager werd benaderd door aangeklaagde probeerde hij zoveel mogelijk zijn rug naar aangeklaagde toe te draaien.

Het misbruik stopte op een gegeven moment. Op [internaat] waren er veel mogelijkheden om te sporten. Klager sportte drie tot vier uur per dag. Hierdoor werd hij breder en was hij op zeker moment fysiek in staat om aangeklaagde aan de kant te zetten, als deze hem de weg versperde. In de hogere groepen kon je bovendien meer op de kamer bellen.

2.2. Toen klager op [internaat] kwam, hoorde hij meteen al dat je moest oppassen voor aangeklaagde. Hij werd een viezerik genoemd. Van een andere broeder was algemeen bekend dat hij losse handjes had. Toch sprak klager nooit met de andere jongens over wat hem overkwam of was overkomen. Als klager had verteld wat hem was overkomen en bleek dat hij zich tegen aangeklaagde niet had verdedigd, zou zijn positie op het internaat onhoudbaar zijn geworden.

2.3. Klager heeft in zijn verdere leven altijd moeite gehouden met andere mannen. Zijn werk heeft hij bijna altijd zo uitgekozen dat hij vooral met vrouwen moest samenwerken. Nog steeds gaat klager makkelijker met vrouwen om dan met mannen. Zijn ervaringen op [internaat] hebben ertoe bijgedragen dat klager werkzaam is geworden in de jeugdhulpverlening om te proberen te voorkomen dat dergelijke zaken bij anderen gebeuren. Klager werkt sinds zijn 30^e in de jeugdhulpverlening. Hij vangt Nederlandse jongeren in [land] op. Klager heeft nooit professionele hulp gezocht en wil dat ook niet. Klager had het seksueel misbruik voor zichzelf weggestopt. Na een t.v.-uitzending waarin een broeder van [internaat] ontkende dat daar ook seksueel misbruik had plaatsgevonden, vond klager dat hij zijn verhaal moest doen. Klager heeft geen behoefte aan een gesprek met leden van de congregatie. Na het advies wil hij alles voor zichzelf afsluiten.

2.4. Klager wil met deze klachtenprocedure een oprechte en werkelijke erkenning krijgen voor wat er 36 jaar geleden is gebeurd. Voorts wenst klager een financiële genoegdoening en het opleggen van maatregelen tegen degenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen de orde bekleden, alsmede het nemen van maatregelen ter voorkoming van misbruik.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat in het persoonlijk dossier van aangeklaagde geen concrete aanwijzingen van seksueel misbruik zijn gevonden, maar dat er in de notulen van een Provinciale Raadsvergadering van de congregatie wel wordt gesproken van een “noodzakelijke overplaatsing” van aangeklaagde in [maand] [jaar]. Ook blijkt uit zijn persoonsdossier dat aangeklaagde in [jaar] in [plaats] een “onvoorzichtigheid” heeft begaan, waarvoor hem een straf is opgelegd. Voorts meldt [naam] dat er twee andere klachten tegen aangeklaagde zijn ingediend. Ter zitting laat hij voorts

weten dat er op 13 december 2011 nog een klacht is ingediend tegen aangeklaagde. [Naam] wil de pijn die klager geleden heeft erkennen en biedt klager aan om met de toenmalig betrokkenen, die nog in leven zijn, een en ander uit te spreken.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wel is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Gedurende de eerste jaren van zijn verblijf op [internaat] is klager maandelijks verschillende malen door aangeklaagde klemgezet, waarna aangeklaagde tegen klager begon aan te "rijden". Bij deze gelegenheden heeft aangeklaagde ongeveer vier keer geprobeerd zijn handen in de broek van klager te steken en twee maal heeft hij zijn eigen gulp geopend en zijn penis uit de broek gehaald.

De Klachtencommissie acht deze door klager gestelde feiten aannemelijk door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast zijn er "toestemmingen gebruik melding/klacht als steunbewijs" van [naam], [naam], [naam] (een neef van aangeklaagde) en [naam], die alle de klacht van klager ondersteunen: [naam], [naam] en [naam] verklaren ook zelf door aangeklaagde te zijn misbruikt, [naam] verklaart te hebben gezien dat aangeklaagde anderen seksueel heeft misbruikt.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Liefde de klacht gegrond te verklaren en te erkennen dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden.

Dit advies is vastgesteld op 8 februari 2012 door mr. R.J.M. Smit voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven, pr., en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Broeders van Liefde en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.